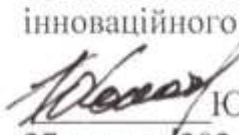

Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедра духових та ударних інструментів

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант освітньо-професійної програми, проректор з науково-педагогічної діяльності та інноваційного розвитку, професор

Юрій СОКОЛОВСЬКИЙ
27 серпня 2024 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи, доцент

Богдан ДАШАК
28 серпня 2024 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету оркестрових інструментів, доцент

Тарас ЛАЗУРКЕВИЧ
27 серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АНСАМБЛЬ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Профілізація	Ударні інструменти
Статус	Обов'язкова компонента освітньої програми (ОКЗ.4.2)
Загальний обсяг	7 кредитів ЄКТС (210 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен (1,2), Атестаційний екзамен (3)
Термін викладання	1-3 семестри
Факультет	Факультет оркестрових інструментів
Форма навчання	Денна, заочна

Львів – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Ансамбль» для профілізації «Ударні інструменти» з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена, відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 серпня 2024 року (Протокол № 1).

Розробник:

ОЛІЙНИК Дмитро Борисович – кандидат мистецтвознавства, старший викладач ЛНМА ім. М.В. Лисенка.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри духових та ударних інструментів

від ”_27_” _серпня__ 2024 р., протокол № __8__.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – підготовка висококваліфікованих і всебічно розвинутих ударників що володіють специфікою ансамблевого музикування.

Основним завданням дисципліни є навчання студентів особливостям гри у складі ансамблю ударних інструментів та професійному застосуванні набутих ними знань і навичок у майбутній фаховій педагогічній і виконавській діяльності.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1.**Здатність спілкування іноземною мовою.
- ЗК2.**Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК3.**Здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології.
- ЗК4.**Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК5.**Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК6.**Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК7.**Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК8.**Здатність працювати у міжнародному контексті.
- ЗК9.**Здатність працювати автономно.

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- СК1.**Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
- СК2.** Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
- СК3.** Здатність розробляти і реалізовувати творчі проєкти по створенню/інтерпретації/аранжуванню та перекладу музики.
- СК4.** Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській/диригентській/композиторській/педагогічній діяльності.

СК5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

СК6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

СК7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

СК8. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.

3 Програмні результати навчання

РН1. Володіти професійними навичками виконавської, творчої та науково-педагогічної діяльності.

РН2. Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.

РН3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

РН4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

РН5. Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

РН6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

РН8. Здійснювати викладання гри на інструменті/вокалу /диригування/музикознавчих дисциплін/композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

РН9. Здійснювати ефективне управління мистецькими проєктами, зокрема, їх планування та ресурсне забезпечення.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВ- ЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ЕСТS	Кількість годин						Розподіл аудиторних годин на тиждень за семестрами		
	Екзамени	Заліки	Атестаційні екзамени		Загальний обсяг	Аудиторних				Самостійна робота (ден- на/заочна)	Семестри		
						у тому числі:			1		2	3	
						Всього (ден- на/заочна)	лекції	Індивідуальні	Практичні (денна/заочна)		Кількість тижнів в семестрі		
											15	15	15
											15	15	15
Ансамбль	1,2	-	3	7	210	67/30	-	-	67/30	143/180	1,5/10	1,5/10	1,5/10

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота (денна/заочна)	
				Всього (ден- на/заочна)	у тому числі:			
					лекційні	Індивідуальні		Практичні (ден- на/заочна)
I		5	150	45/20			45/30	105/130
	1	2,5	75	22/10			22/10	53/65
	2	2.5	75	23/10			23/10	52/65
II		2	60	22/10			22/10	38/50
	3	2	60	22/10			22/10	38/50

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Твори підвищеної складності. Ансамблі для 2–5 або більше виконавців.

1. Два твори для двох виконавців
2. Один твір для трьох виконавців
3. Один твір для чотирьох та більше виконавців
4. Читання з аркуша

Практичні заняття

І курс

№	№ Теми	Тема	Кількість годин (денна/заочна)
1 семестр			
1	Тема 1	Два твори для двох виконавців	11/5
2	Тема 2	Один твір для трьох виконавців	11/5
Разом			22/10
2 семестр			
3	Тема 1	Один твір для чотирьох та більше виконавців	23/10
Разом			23/10
Всього годин			45/20

ІІ курс

№	№ Теми	Тема	Кількість годин (денна/заочна)
3 семестр			
4	Тема 1	Два – три твори для різних складів	11/5
5	Тема 2	Читання з аркуша	11/5
Разом			22/10

Самостійна робота

І курс

№	№ Теми	Тема	Кількість годин
1 семестр			
1	Теми 1-2	Опрацювання виконуваних творів.	50/62
2	Підсумковий контроль (екзамен)		3/3
2 семестр			
3	Тема 1	Робота над інтонацією і художнім змістом.	49/62
4	Підсумковий контроль (екзамен)		3/3
Всього годин			105/130

II курс

№	№ Теми	Тема	Кількість годин (денна/заочна)
3 семестр			
5	Теми 1-2	Робота над втіленням художнього образу програмного репертуару.	35/47
6	Підсумковий контроль (Атестаційний екзамен)		3/3
Всього годин			38/50

Послідовність проходження репертуару, а також обсяг творів визначається викладачем довільно, у залежності від творчого потенціалу та індивідуальних особливостей розвитку кожного студента в певному складі ансамблю. Під час навчання викладач повинен враховувати й необхідність охоплення (у межах зазначених розділів) якомога більшої кількості творів різних за змістом, формою та жанрами.

До екзаменів, заліку та атестаційного екзамену допускаються студенти, які виконали семестрові тематичні вимоги.

1. Зміст програмних планів-мінімумів студентів

Індивідуальний програмний план-мінімум студентів під час проходження дисципліни “Ансамбль” складається з репертуарних списків, які містять твори з таких основних розділів:

1. Ансамблі (в аранжуванні для різних складів виконавців) композиторів XVIII– XX ст.: В.А. Моцарта, П.Чайковського, К. Дебюссі, К. Сен-Санса, М. Мусоргського, С.Прокоф'єва, Д.Шостаковича, А.Хачатуряна та ін.
2. Оригінальні твори для різних складів ансамблів композиторів XX ст.: К.Абе, Б. Бартока, П.Гіндемита, А. Жоліве, П. Вареза, Дж. Кейджа, Д. Палієва, К.Штокгаузена, О. Козаренко, Л. Кузьменко, Є. Станковича, та ін.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

БАЛИ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	задовільно
30-31	E	
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерій оцінки є багаторівневим поняттям, яке стосується результату праці студента протягом певного часу. Він складається з об'єктивних та суб'єктивних факторів оцінки. Під “суб'єктивним”, в даному випадку, розуміється обдарованість виконавця. Під “об'єктивним” – його ставлення до професії, що виявляється у виконанні даної програми. Базове поняття критерію оцінки – це “художнє враження”, яке містить основні компоненти оціночних факторів.

Виконання оцінюється за національною шкалою: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

90-100 (A) – «відмінно»

Дуже високий рівень виконавської майстерності (яскрава музикальність та артистизм, сценічна витримка, яскраве образно-емоційне наповнення, тонке відчуття ансамблю, стабільне виконання програми).

Високий рівень технічної майстерності: бездоганне володіння технікою кантилени, рухливості, володіння різноманітними тембральними барвами, динамічною градацією.

Досконале виконання програми: високий рівень складності, розуміння форми, стилю та жанру, професійне виявлення особливостей авторського тексту, зрілість інтерпретації. Серйозне ставлення студента до обраної професії. Висока працездатність.

82-89 (B) – «дуже добре»

Високий рівень виконавської майстерності (переконлива музикальність та артистизм, сценічна витримка, відчуття ансамблю, стабільне виконання програми).

Добрий рівень технічної майстерності, добре володіння різноманітними тембральними барвами, динамічною градацією.

Добре виконання програми: достатньо високий рівень складності, добре відчуття форми, стилю та жанру, змістовність інтерпретації. Серйозне ставлення студента до обраної професії. Добра працездатність.

74-81 (C) – «добре»

Достатньо високий рівень виконавської майстерності (достатня музикальність та артистизм, сценічна витримка, відчуття ансамблю, стабільне виконання програми).

Достатнє володіння виконавськими прийомами та використанням тембральних барв.

Достатньо добре виконання програми: достатньо високий рівень складності, добре відчуття форми, стилю та жанру, змістовність інтерпретації. Серйозне ставлення студента до обраної професії. Добра працездатність.

64-73 (D) – «задовільно»

Посередній рівень виконавської майстерності (слабка сценічна витримка, обмежена музикальність, відсутність артистизму, образного мислення, скромний емоційний фактор, нестабільне виконання програми).

Середній рівень технічної майстерності: недостатнє володіння технічними ресурсами, збіднене тембральне звучання.

Задовільне виконання програми (середній рівень складності, не повне розуміння інтерпретації, форми, стилю, стилю та жанру, недостатня професійна інтерпретація).

Задовільне ставлення студента до обраної професії. Середня працездатність.

60-63 (E) – «достатньо»

Низький рівень виконавської майстерності (відсутність музикальності, артистизму, образного мислення, сценічної витримки, нестабільне виконання програми, недостатнє володіння виконавською технікою, тембральна бідність, відсутність емоційного насичення,

Незадовільне виконання програми (низький рівень складності, відсутність будь-яких виконавських засобів для інтерпретації творів, неточне інтонування, відсутність ритмічної стабільності, неуважне ставлення до вивчення нотного тексту твору.

Низька працездатність.

35-59 (FX) – «незадовільно»

Дуже низький рівень виконавської майстерності (відсутність музикальності, артистизму, образного мислення, сценічної витримки, нестабільне виконання програми.

Дуже слабе володіння технічними ресурсами виконання.

Незадовільне виконання програми (низький рівень складності, відсутність будь-яких виконавських засобів для інтерпретації творів, нечисте інтонування, відсутність ритмічної стабільності, неуважне ставлення до вивчення нотного тексту виконуваного твору.

Низька працездатність.

0-34 (F) – «незадовільно»

Відсутність виконавських можливостей.

Відсутність практичних можливостей, вияв повної безпорадності у виконавстві, відсутність зацікавлення до навчання.

Необдуманість студентом вибору професії.

Низька працездатність.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи. *

* Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач з дисципліни «Ансамбль» інтегрує методи різних структур, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. **Поточний контроль** здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на атестаційному екзамені.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Андреева О. Интерпретация ритмов на ударной установке. К.: Музична Україна, 1981. – 80 с.
2. Котоньський В. Інструменти в сучасному оркестрі. К: Музична Україна, 1971. – 59 с.
3. Макиевский С. Школа современной техники игры на ударной установке. К.: Музична Україна, 2008. – Ч.1.– 111 с.

4. Филатов В.Л. К проблеме интерпретации ударных в “Кармен-сюите” Бизе-Щедрина // Теория и история музыкального исполнительства: Сборник научных трудов. К, 1989. – С.186–200.
5. Blades J. Dean J. How to Play Drums: Everything You Need to Know to Play, New York: St. Martin's Press, 2002. – 112 p.
6. Brown T/A/ History and Analysis of jazz Drumming to 1942. University Michigan, 1976. – 150 p.
7. Burton G. Evolution of Mallet Techniques // Percussionist. 1973. Vol. 10. No. 3. P. 30-36.
8. Chapin J. Speed, Power, Control, Endurance. CD [Відео школа] - N. Y., 1992
9. Chapin J. Advanced techniques for the modern drummer, New York: 25N.Y.– 56 p.
10. George Lawrence Stone [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://barabany.com/2011/08/george-lawrence-stone/>
11. Musser, Clair 12 Omar [Електронний ресурс] / режим доступу: www.en.wikipedia.org/wiki/clair_omar_Masser
12. Mayer J. Secret Weapons for the Modern Drummer. [Відео школа] - N. Y., 2007.
13. Snare drum technique - a baseline approach to playing the snare drum [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.snarescience.com/articles/snaretechnique.html>
14. Stick Control for Snare Drummers [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://barabany.com/2011/08/stick-control-for-snare-drummers/>
15. Stone G. Accents and Rebounds: For the Snare Drummer, Boston: George B. Stone & Son, 1961- 46 p.
16. Stone G. Stick Control: For the Snare Drummer, BN Publishing, 2012. – 54 p.
17. Weckl D. Back to Basics. [Відео школа] - N. Y., 1988.
18. Weckl D. Natural Evolution DVD № 1, How to Develop Technique. [Відео школа] - N. Y., 2003.
19. Stevens L. H. The Method of Movement for Marimba with 590 exercises. Elberon, New Jersey: Keyboard Percussion Publications, 1990. 109 p.
20. Zeltsman N. Traditional Four-Mallet Grip // Percussive Notes. Aug. 1995. P. 5054.
21. Zirkle Th. A. Developing a Four-Mallet Marimba Technique; a Brief History of Four-Mallet Technique. Louisiana State University Press, 2003. 164 p.

Рекомендована література.

БАЗОВА

Орієнтовний семестровий програмний репертуар
дисципліни «Ансамбль» для профілізації «ударні інструменти»

Ансамблі для 2–5 або більше виконавців

Абе К.	“Mangrove” для маримби та трьох ударних
Айгмюллер А.	“Bassarimba” для 2-х маримб
Баласса III	Квартет для ударних
Балог А.	Імпресія для вібрафона та маримби
Бартоу Б.	Соната для 2-х фортепіано та двох ударних
Боон К.	Тріо “Росбері” для ксилофона, вібрафона і маримби
Гаубеншток-Раматі Р.	“Jeux 2”
	“Liaisons”
Іріно Й.	“Глобус 2” для маримби, ударних та фортепіано
Іршаї Е.	Сумний наспів
	Весела поліритмія
Коллерт І.	“Naima” для вібрафона та маримби
Маккензі Ж.	Пастораль для маримби та ударних
	Три танці
	Інтродукція та алегро
Міхайлов Д.	Афро-соната для ударних
Моцарт В.А.	Увертюра до опери “Весілля Фігаро” для 2-х ксилофонів, вібрафона та маримби (аранжування Д.Олійника)
Фінк З	“Two on one”
Шерхне Т.	“Yi” для 2-х маримб
Кон К.	Рапсодія для маримби, вібрафона та ударних
Копер К.	Тріо “Ударний парад”
Левітін Ю.	Маленька сюїта для маримби, вібрафона та фортепіано
Кейдж Дж. Сюїта	
Конфрей З.	“Кіт на клавішах” для двох ксилофонів та маримби
Соколов В.	Марш-“буффо” для 4-х виконавців
	Фанфари
Вольф Дж.	“Zircus Humberto” для 5 виконавців (аранж. Д.Олійника)
Віла-Лобос Е.	“Душа Бразилії” для 5 виконавців
	Бразильський танець
Сен-Санс К.	Сюїта “Карнавал тварин” для 5 виконавців
Макміллан С.	“La Esmeralda” (аранж. Д. Олійника) для 6 виконавців
Кротіл З.	Концертна п’єса (обр. Б. Олійника) для 8 виконавців

Кук Е.	“Болівар” для 8 виконавців
Пташинська М.	Мала мексиканська фантазія для 8 виконавців
Фінк З	Конго–Бразилія для 8 виконавців

ДОПОМІЖНА

Під час проходження дисципліни «Ансамбль» для профілізації «ударні інструменти» рекомендується читання творів з листа:

	Групові соло
Артьомов Е.	Сольні фрагменти з “Олімпійської симфонії”
Барток Б.	Музика для струнних, ударних та челести
Бріттен Б.	“Путівник по оркестру” (варіація ударних)
Бунін Р.	Сольні епізоди з “Симфонії-поєми”
Гіндеміт П.	Метаморфози тем Вебера
Ешпай А.	Концерт для оркестру
Мессіан О.	Фрагменти з оркестрових творів “Пробудження птахів”, “Екзотичні птахи”, “Туранга лила”, “Сім хокку”, “Кольори небесного міста”
Орф К.	“Тріумф Афродіти”, 5 частина
Петров А.	Сюїта з балету “Створення світу”
Скорик М.	Фрагменти з “Каприсів Паганіні” для оркестру
Стравінський І.	Фрагменти з балетів “Історія солдата” та “Весна Священна”
Чайковський П.	Фрагменти з симфонії №2
Шостакович Д.	Фрагменти з симфоній №4,7,9,12,15 та з опери “Ніс”
Щедрін Р.	Балет “Кармен-сюїта”